

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagy

helyben, házhoz hordva:

Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " — "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelenik e lap hetenként
egyszer, Szombaton.Előfizetési pénzek el-
fogadtnak Gallia Fülöp
könyvkereskedésében Kec-
skeméten.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Ismeretterjesztő hetilap.

Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árbejegyzés adatik.A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számíttatik.Hirdetések elfogadtnak Gal-
lia Fülöp könyvkereskedésében
Kecskeméten. — Hirdetések ezen-
kívül fölvetnek még M. Zeisler
hirdetési irodájában. (Pest, Király-
útcza 60. sz.)

Báró Eötvös József

Magyarország vallás- és közoktatási ki-
rályi minisztere, a magyar tudományos
Academia elnöke, Buda sz. kir. főváros or-
szággyűlési képviselője és Kecskemét sz. k.
város diszpolgára, született Budán 1813.
szept. 13-án, meghalt Pesten 1871. febr.
2-án. E nagy férfiú személyében Hazánk
egyik legkitünőbb állambölcsét, szónokát és
költőjét vesztette el, kinek halála feletti
fájdalom viszhangzik az egész ország terü-
letén, Báró Eötvös József férfi kora s
munkásságának zöme azon korszakba esik,
midőn Hazánk átalakulási küzdelmei min-
den jobb erőt felszínre hoztak és e nemes
gondolkozású becsületes embert s fáradha-
talan munkás polgárt nem születése, ha-
nem szorgalmas tanulása, szép eszméi, gaz-
dag műveltsége s ernyedetlen munkássága
Magyarország átalakulásának egyik fővezé-
révé avatták. — Hült tetemei f. h. 5-én d. u.
2 órakor pesti lakásán szenteltettek be s
6-án reggel szállították Eresibe, hol a
családi sírboltba helyezték, valamennyi
minisztertársa, az országgyűlés kiküldöttei,
az Academia, két főváros, intézetek és tes-
tületek képviselői, s a bánatos család és
részvevő néptömeg jelenlétében. A gyász-
mise Pesten f. hó 9-én tartatott; Kecskemé-
ten pedig Szombaton 11-én d. e. 10 órakor
tartatik meg, melyre minden egylet, inté-
zet és testület a városhatósági elnökség ál-
tal meghívott.

A dicső elhunytat egész ország gyá-
szolja s emléke élni fog az utódok hálás
kebelében mindaddig, míg egyetlen magyar
ember lesz e haza területén. Áldás lengjen
porai fölött!!

Selyem tenyésztés szabad ég alatt.

A mult év folytán volt ugyan már sze-
rencsém a gazdasági lapokban ily czim alatt
a selyem tenyésztésről szólni, mind a
mellett jónak és szükségesnek látom az
eszmét újra megpendíteni, és pedig annál-
is inkább, mivel épen most van az ideje a
tenyésztésre szükséges peték megszerzésé-
nek és a kellő előkészületek megtevésének.

Ugy hiszem megfogja bocsájtani a t. cz.
közönség, ha némi csudálkozásomat fejezem
ki a fölött, hogy a különben igen életre
való városi közönségünk a gazdasátnak
ezen igen szépen jövedelmező ágára épen
semmi gondot nem fordít, noha annak igen
buzdító példáját láthatná saját körében a
kevés tagból álló B. családnál, mely éven-
ként rövid 3—4 hónapi csekély fáradozása
után pár száz forintot nyer a selyem ter-

melésből, mindamelllett, hogy korántsem
dicsekedhetik a tenyésztésre szükséges anya-
gok megszerzésében oly kedvező körülmé-
nyekkel, mint gazda közönségünk, melynek
a szükséges fák tenyésztése tisztán csak
akarától függene.

Azonban hajlandó vagyok a gazdasátn
ezen jövedelmező ágának elhanyagolását
leginkább azon körülménynek tulajdonítani,
hogy gazdáink irtóznak minden olyan fog-
lalkozástól, mit ők babrálásnak neveznek,
és a melynek gyümölcsét szekér számra
szállítani nem lehet, pedig a font számra
eladott selyemért, melynek megszerzésére
a szükséges anyag a többi vetemények kö-
rül, ott is megszerezhető, hol más gazdasági
cikkek termelnek, anélkül, hogy ezek-
nek termelése legkevesebb hiányt is szen-
vedne.

Sőt az utóbbi években tett kísérletek
azt is bebizonyították, hogy selymet lehet
tenyészteni kevesebb fáradsággal, mint bur-
gonyát vagy kukoriczát termelni. — És
épen ezen módot szándékozom jelen cik-
kemben megismertetni a t. cz. közönséggel.

Hogy a selyem-hernyók egyik neme az
úgynevezett chinai selymérek csak fehér
eperfa levéllel táplálhatók és meglehetősen
gondos ápolást kívánnak, az már eléggé
ismeretes a t. cz. közönség előtt és talán
épen ezen körülmény riasztja vissza gazda
közönségünket a jövedelem e tekintélyes
forrásának fölhasználásától, noha e sem jár
semmi legyőzhetlen nehézséggel; de van
egy más neme a selyem hernyóknak, az
úgy nevezett Yama mayu, mely minden
tölgy- vagy cserfa levélen a szabadban meg-
él, és semmi különös ápolást nem igényel.
sőt az idő zordonságát és vihart is sérelem
nélkül elviseli.

Hogy az általam fölemlített körülmé-
nyek nem valami szoba-tudósnak agyrémei,
hanem éveken át tett tapasztalatok szüle-
ményei, azt a következő kísérletek eléggé
igazolják:

Baumann bambergi főpostamester neje
Unterleiterbach faluban Bamberg közelében
Bajorországban megkísérelte a japáni se-
lyem hernyót szabadban tölgyfán tenyész-
teni. Ő ugyan is a szabadban való tenyész-
tésre szánt hernyókat 1869. évi april hó
utolsó hetében miután kikeltek, kirakta
olyan tölgyfa bokrokra, melyeknek levelei
épen kifejlődésben voltak. A hernyók gya-
kori esőzés-, zivatar- és oly nagy fagyok-
daczára, melyek a gyöngye leveleknek is
sokat ártottak, ép oly szépek és egészsé-
gesek maradtak, mint a meleg szobában
ápolttak. S ezen kísérlet eredménye az lett,
hogy 4000 petéből, melynek fele a szabad-
ban, fele a szobában tartatott, noha a szo-

bában tartottak közül balesetek folytán sok
elveszett, a szabadban élők közül meg a
madarak nehányat fölemésztettek, mégis
3000 gubót nyertek. Ha tehát a japáni se-
lyem bogár (Bombix Yama mayu) még az
éjszaki szélesség 50 fokán, tehát Prágával
és Lemberggel egy szélességi fok alatt a
szabadban tölgyfa bokrokon is jó sikerrel
tenyészthető, annál jobb sikerrel tenyész-
hető az egyenlítőhöz 3 1/3 fokkal vagy 48
mértfölddel közelebb fekvő Kecskemét kör-
nyékén, hol az égalj enyhesége mellett még
a tölgyfa is bőven tenyészthető.

A petékkal és hernyókkal való elbánás
módja igen egyszerű. Ha a petéket megho-
zatja az ember, azokat bele teszi egy tál
hideg vízbe és iparkodik a vizen úszókat
is bebuktatva úgy megáztatni, hogy minden
pete külön válva legyen, ha ezt elértük,
öntsük a vizet a petékkal együtt egy szi-
tára, akkor a viz átfoly s a peték köny-
nyen megszáradhatnak. Száradás után a peté-
ket valamely ritka szövetből, pl. organtill-
ből készített zacskóba kell tenni és valami
szellős és hűvös helyre akasztani, nem kell
a petéket a hidegtől féltetni, mert a hideg
azoknak nem csak hogy nem árt, hanem
inkább szükséges, hogy bizonyos ideig hideg
helyen tartassanak, különben elvesztik ki-
kelési erejüket. Ezt fényesen bebizonyította
Duclax, kinek sikerült bebizonyítani azt is,
hogy a selyem lepke petéit hosszabb ideig
tartó erős meghűtés által kiteleltetés nélkül
is meg lehet érlelni a kikelésre.

Ő e czélból a peték egyik felét 40 na-
pig jégveremben, a másikat közép hőmér-
sékű szobában tartotta. Az eredmény a lett,
hogy a jégveremben tartott peték 40 nap
alatt megérték a kikelésre, a közép hőmér-
sékben tartottak pedig nem. Ebből és több
ehhez hasonló kísérletből világosan kitűnt,
miszerint a peték kiteleltetése nem az idő
tartama, hanem a hideg kellő mennyisége
miatt szükséges; mert további kísérletek
azt is bebizonyították, hogy ha a peték
egész télen át 20 fokú hőmérsékben tartat-
nak, kifejlődési erejüket végkép elvesztik,
és hogy ha a hideg nem elég erősen vagy
nem elég tartósan hat a petékre, képződ-
nek ugyan bennök hernyók, de a kikelésre
eléggé meg nem érlelődnek.

Martius második felében a fák bimbói
földduzzadnak, ekkor a petéken is látható
némi duzzadás; ez a petékben levő életerő
első jelensége s azt mutatva, hogy elérke-
zett az idő, midőn a peték czélszerű elren-
dezéséről gondoskodni kell: a peték elren-
dezése legegyszerűbben úgy történhetik,
hogy valamely ócska vászon darabot sűrű-
keményítő csirizzel bekenünk s a petéket
ritkán ráhintjük a kenőcsre s hogy le ne

hulljanak kés lapjával bele nyomogatjuk és megszáritjuk, azután a petékkal behintett szövetet keskeny szalagokba metszve fölötözzük a hernyók első táplálására kiszemelt fiatal tölgyfák ágaira, hogy a petékből kikelt hernyók azonnal megtalálhassák táplálékukat. Ha pedig valaki túl féltékeny volna az apró hernyókra, s azokat a szabadba így kitenni nem merné, annak azon mód ajánlható, hogy őszzel ültessen nagy virágcserépekbe néhány fiatal tölgyfát és annak ágai körül erősítse meg a petéket tartalmazó vászon szeleteket; így az ifjú hernyókat szobában tarthatja míg csak a levelek azoknak elég táplálékot szolgáltatnak, de ekkor a szoba ablakát, hol a hernyók tartatnak, csak szűnyoghálóval szabad bezárni és soha üvegtáblákkal.

Ha hernyók a cserépbe ültetett fácskák leveleit legnagyobb részt már fölemésztették, akkor azokat a fácskával együtt ki kell tenni a szabadban levő bokrok közé, úgy azonban, hogy a hernyók könnyen átmászhasanak a bővebb táplálékot nyújtó ágakra. Ezután a hernyók gond nélkül fölnőnek és bebábozzák magukat, s csak a gubókat kell leszedni. Hogy miként kell a gubókat értékesíteni, arról majd egy későbbi cikkben leszek bátor utasítással szolgálni a t. cz. közönségnek.

Most még csak azon módot ohajtom megemlíteni, miként lehet a selyem hernyókat háziassan tenyésztve legnagyobb elenségeiktől a madaraktól és ártalmas rovaroktól megoltalmazva csekély fáradsággal tenyészteni és a gubók összegyűjtését megkönnyíteni.

E célra kitűnő szolgálatot tesz, ha rendelkezésünkre áll, vagy ha építtethetünk, egy méhes szin, melynek fekvése és alakja igen czélszerű a selyem hernyó tenyésztésre annál is inkább, minthogy homlokzatával keletnek levén fordítva, a reggeli jótékony napsugarakat beocsájtja, a déli forró hőséget pedig és a zordon éjszaki szelet kizárja; azonkívül még nyitott elejét is könnyen hozzáférhetővé tehetjük a betolakodó madaraknak egy ócska halászháló, vagy madárijesztő alkalmazása által. Madárijesztőtől használhatunk egy zsineget, melyet a méhes előtt két póznára kifeszítünk és reá

minden 2—3 hüvelyknyi távolságra bármily rongyból hasított szalagokat kötünk olyan magasságba, hogy alsó végükkel a hernyókat tápláló fácskák tetejét érintsék.

Ha ezen előkészületekkel a méhest el láttuk s a hernyók a cserépben levő fácskák leveleit jobbra fölemésztették, arról kell gondoskodnunk, hogy a hernyók elegendő és üde táplálékot kapjanak. Ezt az által érjük el, ha a méhes elejébe az ereszlet alá 2—3 láb széles, 5—6 láb hosszú és 2 láb mély árkot ásunk, ezt homokkal megtöltjük és időnkint jól meglocsolván, bele időről időre friss vágás lombos tölgyfagalyakat állítunk úgy, hogy ezek felső részükkel befelé hajóljanak, így ha a homok eléggé nedves, a levelek rendszeren fogytig üdék maradnak.

A lombos galyakat első időben lehetőleg fiatal fákról szedjük és csak lassankint térjünk át a vénebb fákhöz. A galyakat mindig rézsút kell a homokba állítani és a cserépben levő fácskákat, melyeken a hernyók kikeltek úgy állítani, hogy azokról a hernyók könnyen átmászhasanak. A rézsút állítás azért is czélszerű, mivel ez által a hernyók ürítékei nem hullanak az alsóbb levelekre, hanem egyenesen a földre, miáltal a tisztátalanságnak a legkönnyebb módon eleje vétetik. Ha a galyak levelei hamarabb meghervadnának, mint fölemésztetnek, váltassanak föl közbe állított frissek által, mert a hernyók csak úgy tenyésznek jól, ha mindig üde leveleket ehetnek.

Hogy a selyem hernyókhöz kártékony rovarok föl ne másszanak, s hogy a hernyók magok se kóboroljanak; legjobb a galyak vagy fák alsó részére, melyen a hernyók élnek, a földtől 4—5 hüvelyknyi magasságban vagy két új széles ócska suba darabot szóróval kifelé fordítva körül kötni, ily gondoskodás mellett biztosak lehetünk, hogy fáradozásainkat szép siker koronázza.

Dr. Dékány R.

Papválasztás előtt.

Csak néhány nap választ el bennünket a szavazási urnától. Vallás-erkölcsi tekintetben bizonyára nagy horderejű esemény küszöbén állunk; nem képzelhetek ugyanis — a legnagyobb hitközöny nélkül — egyetlen komoly gondolkodású katolikus polgárát sem e városnak, ki február 16-ik napjának végeredményén feszült várakozással ne csüggné;

Ez volt a nagy József nádor,
Magyarország édes atyja.

Búsú hely lön újra a vár,
Büszkén állott a palota,
Országnagyok s a szegény nép
Vigaszt nyerni jártak oda.

S nem volt senki a ki onnét
Örömet ne hozott volna!
A jó, öreg József nádort
Egész ország meggyászolta.

Mért is kellett oly férfinak
Minő ő volt meghalnia?
Nem engedte vón' e hazát
Vérbe, gyászba borulnia.

Fiaiban lett reményünk, — —
István, nádor lön helyébe, —
S minden szép és szabad eszme
Törvényé vált idejében.

Hajh, de jött egy szomorú kor,
Lángba borult e kis haza,
S újra esendes, elhagyatott
Lön Budavárt a palota.

ki közönyös dolognak tartaná megválasztását azo férfiúnak, akire népes egyházközönségünk lelki keleti vezérletének magasztos tiszte bízati fog.

Az ügy mindenesetre megérdemli, hogy annak fontosságához méltólag vessünk számot még egyszer magunkkal s a választóink által reánk rótt s hivatali esküvel pecsételt kötelmeinket szem előtt tartva mérlegeljük képviselői teendőinket.

A jelen választási actus keresztülvitelénél felfogásom szerint két fontos tényező van, mit a képviselőnek a netán fölmerülhető érdeksúrlódások tömkelegében nemcsak mint általános vezérfonalat szem elől tévesztenie nem szabad, de szavazati joga érvényesítésénél irányadó kalauzul mulhatlanul követnie is kell; az egyik: a népo haj, vagyis az eredeti tisztaságában jelenkező közvélemény hangulata, s a másik: egyházközönségünk magasb érdekei.

Kétségkívül legszerencsésebb fejlemény a két tőnek összhangzatos találkozása; mi leginkább akkor van elérve, midőn az értelmes nép egyháza érdekeit a körülmények pontos számbavételével helyesen felfogva és méltányolva, avagy szakavatott, az önérdkehajhászat s egyéb mellék czélok salakjától ment ügybuzgó férfiak önzetlen tanácsát kikérve, vallás-erkölcsi ügyeinek vezérletére a legméltóbb egyént kívánja helyezni. Csak ez esetben tiszteletre indító a népakarat; csupán akkor nevezhető a nép szava „vox Dei”-nek, azaz a gondviselés szózatának, ha megvesztegetlen, meg nem homályosult eredeti fényében nyilatkozik.

Ki tagadná, hogy e józan iránylattól számtalan eltérések lehetnek? midőn nem a higgadtan fontolgató ész osztja elismerésre méltó tanácsait, midőn nem az egyházközönség jól felfogott érdekeinek Brennus kardja vettetik a mérlegbe: hanem tán egyes izgatók suttogása szítja a szenvedélyek tüzét s tereli tévútra a könnyen hívők csábítható seregét. Ez természetesen kóros állapot; ez fattyú sarja a valódi közhangulatnak, esalékony délibábj a közvéleménynek, de nem közvélemény; s mint nem a józan néperzület kifolyása, mint az egyházközönség érdekeivel ellentétes, sőt veszélyes, — a jobbik méltányos elismerésére alig számíthatna, figyelembe alig lenne vehető. Az utóbbi tételek csak érintőleg — mint merő theoretikus elmélkedés — legyenek mondva, minden vonatkozás nélkül tényleges viszonyainkra.

A mi az általam a szavazó képviselő elé állított másik tényezőt, egyházközönségünk magasb érdekeit illeti, legyen elég csak egy rövidke széttekintés körünkben: maga az állás magasztossága; egyházi viszonyaink rendezetlensége; korunk követelményei lelkészünk irányában, társalmi és tudományos tekintetben városunk [különböző, és pedig jelentékeny számú, magasb értelmiséggel dicsekvő vallásfelekezeteinek közepette; a közeli évek behatása alatt nem csekély mérvben beférkőzött erkölcsi lazultságunk, hogy ne mondjam, a néperköles elszilajodása; az idők rohamos haladása; a korszellem igényei s több eféle számtalan factor, mind erős kezét, szilárd akaratot, törhetlen kitartást, áldozatkész odaadást, jeles készültséget, a körülményeket helyesen felismerő elmét, nem kis felvilágosodást, ügyes tapintatot és teljes férfierélyt igénylenek. Oly indokok ezek, melyek legalább is bőven igazolják felszólalásom jogosultságát.

Hiába állítanók az ellenkezőt, lehetnek, sőt sokszor lesznek is még körülmények, midőn a napi események változó áramlatától zaklatva, a viszonyok rohamos váltakozásában kifáradva, népünk az egyházi szószék igéiben keresend menedéket és

T Á R C Z A.

A budai palotáról.

Irtá egy kecskeméti polgár.

(A József főherceg tiszteletére rendezett diszelszólás alkalmával szavalta Bodrogi színész.)

A mely: királyt s vezéreket
Adott gyakran e hazának, —
Tudjátok-e történetét
A budai palotának?

Oh mily fényes, óh mily nagy volt
Mátyás király idejében!
Hajh, de gyászos, szomorú volt
Sokáig a török kézben.

Sok vér elfolyt a mig végre
Őseink azt visszaszerzék;
Ámde a gyász, szomorúság,
Nem vonult el fölötte még.

Jött azonban szabadító!
S régi fényjét visszaadta;

Legjobbaink messzeföldön
Barangoltak számkivetve, —
Istvánnak is menni kellett,
Mert e hazát hön szerette.

Sok év múlt el szenvedés közt,
Sokan szálltak néma sirba, — — —
— S im Budavárt a palota
Régi fényjét újra bírja.

Magyar király lakik abban,
Körülötte országnagyok,
S bátor honvédeink fölött
Magyar ember a parancsnok.

József nádor édes fia
A mi dicső tábornokunk,
Ha te vezetsz a csatába,
Érted élünk, érted halunk!

Védd nemzetünk, királyunkat!
Légy hű öre az országnak,
Szeresd! miként téged szeret
Minden fia e hazának.

M a d r a s.

(Folytatás.)

A többi jótékony intézetek közt különösen fel-említendő a katonasárvák menhelye, mint a mely

ohajtott megnyugvást; mert végelemzésben is a példák hosszú sora a köztapasztalat igazolja, hogy az élet viszontagságaiban végső enyhülést a vallás vigaszt nyújt. Lehetnek körülmények, midőn a leghitközönyösök is ohajtják: vajha népünk föltétlen bizalmát bírja lelkésze; s vajha ennek üdvös célzatú intelmei hatékonyan viszhangozzának annak keblébe! Felfogásom szerint nem képzelhetek a nép-életre demoralizálóbb, korcsosított hatást, mint — a hiveinek bizalmát nem bíró lelkész szöszékre lépve, — ha a vallásos gyülekezetből száraz menekülnek ki igéi hallgatása elől.

Ugyanazért nincs más ohajtanom, mint ha választó képviselőtársaim kilencvenkilencszer határozták is el eddigelé magukat: az ügy megérdemli, hogy egytől-egyig, századszor és utoljára ismét fontolják meg, súlyos felelősségük számbavételével, — szavazatuk a messze jövőre kihatható egész horderejét, s e komoly öntudattal érvényesítsék választási jogukat. — Videant Consules! *) Kecske-mét, Február 8. 1871.

Dömötör Sándor.

Színház.

Szombaton, Február 4-én Darvas József jutalmául a „Saint-tropezi úrnő“ adatott szép számú közönség előtt. A darabot, mely egy a hatásos francia művek közül, ismeri közönségünk: annál csupán az előadásról kívánunk szólni. Az előadás mind általában, mind részleteiben jól ment, eléggé kerekded, eléggé összevágó volt. Az egyes szereplők közül jutalmazott, ki Maurice Györgyöt személyesítette, a közönség meleg tetszésnyilvánításai között játszott. A nők közül Zádorné és Zendiné asszonyok tüntették ki magokat, mellettük illik megemlítenünk Bodrogi Causade és Kisst Langlois szerepében.

Vssárnap, Február 5-én Horváthné Hetényi Antónia asszony föllépteül „Marsa az ezred leánya“ került színre, nagyszámú közönség előtt. Az előadásról csak jót mondhatunk. A közönség jól mulatott, miben főérdeme minden esetre Hetényi A. asszonynak volt, kire közönségünk előbbi itt léte idejéből származó jóindulattal emlékezett s tömegesen sietett a színházba, hogy őt ma újra láthassa. És H. A. asszony a hozzá fűzött várakozásnak nagyban megfelelt. A czimszerepet játszta, melyben fúrge játékaival sokszoros tapsokra ragadta a közönséget. Mellette megemlítenők Bodroginé, Bodrogi s különösen Rajz, ki Fülöp udvarmester szerepét sok ügyességgel, mindamellert túlzás nélkül adta. Sokat nevtünk neki s a közönség elismerését többszörös taps és kihívással fejezte ki irányában.

Kedden, Február 7-én a „Fecsegők“ adatott a kis számú bérlő közönség előtt. A mai előadás sem esik kifogás alá, — minden részében sikerült az. — Hetényi A. asszony Roland szerepét énekelte, s mind ügyes játékaival, mind szép énekével a közönség tetszését érdemelte ki. Megemli-

*) Isten jóvoltából én is a papválasztó egyházközség tagja s a papválasztásra jogosított képviselők egyike vagyok; de a papválasztási műveletet lapunk hasábjaira soha sem hoztam volna, ha D. S. barátom főnebbi szép czikke annak közlésére nem indít. E czikk tételeit általában elfogadom, sőt azzal pótlom: hogy ha kecskeméti származású alkalmas papi férfiú nem lenne a pályázók közt, — keressünk ilyet s addig kérjük, míg megajánlja magát; ha pedig van ilyen, — mint-hogy csakugyan van is — fogadjuk testvéri szeretettel; 99 év leforgása alatt úgyis csak egyetlenegy volt még ilyen: illő tehát, hogy a századik év ismét saját városunk szülöttét találja egyházközségünk élén!! H. J.

legfényesebben tanúskodik a kormány atyai gondoskodásáról azok irányában, kik vérök ontásával segítik a brit kormány hatalmát és nagyságát idegen földrészekben megállapítani. Ez árvák nagyrészt európai katonák és benszült nők közt kötött házasságából származtak s így vegyfajúak. A leányárvák házában akkor 216 leány tartatott, kik minden nő munkákban, olvasás-, írás- és számolásban tanítottak, és kiházásításukig ez intézetben maradnak. A kormány fedezi a kiházásítási költségeket és a menyegzői ajándékokat, mi minden ily leánynál 50 frtot tesz; ez intézet fentartására pedig havonként 1000 frtot fizet. A fiú árvák menhelye még 1788-ban állítottott fel részint önkéntes adakozások, részben kormány segélyezéssel, s az által különleges történelmi érdekű, hogy itt találtott fel és alkalmaztatott először dr. Bell által, ki ez intézetben mint tanító működött, a később oly nevezetessé vált Bell-Lancasteri tanítási módszer az elemi oktatásban, azon módszer, mely jelenleg csaknem mindenütt és Európa minden fővárosaiban is elfogadtatott. Az intézetben tanítatik: írás, olvasás, mennyiségtan, nyelvtan, földrajz, történelem, angol nyelv, Tamil nyelv és zene. Az alaptökét a kormány a szokásos négy százalék helyett nyolcz százalékkal kamatoztatja, mi a jelentékeny tőkéhez képest elegendő, hogy az intézet minden további segélyezés nélkül is fenttarthatja magát. A benlevő fiúk száma akkor 242 főt tett.

A különféle magányújtemények közt, mik Mad-

tendők mellette Zádorné és Bodroginé asszonyok, valamint a férfiak közül Zoltán, Darvas és Mezei, kik az előadás sikeréhez megszokott ügyességökkel ma is járultak.

Szerdán, Február 8-án Sardou Viktor 5 felvonásos történelmi drámája „A haza“ adatott bérletfolyamban. A darab nagyobb közönséget is megérdemelt volna. Az előadás nem ment ugyan hiba nélkül, de azért meglehetősen volt. Zádorné és Zendiné asszonyok nagyon szépen és sok hatással játszottak benne; előbbi mint Rafaela, utóbbi mint Dolores. Darvas Vander Noot Károly szerepét adta s a gond, mit reá látszott fordítani, játékát egészen sikerülttette. Bodrogi Rysoor gróf volt s dícséretesen működött. Kiss Jónás a torony-őr szerepéből eléggé élvezhető alakot faragott. Zoltán, mint Alba herceg megjárta volna, de szeréntünk tulságosan kiabált, mely hibában szenvedtek még kivüle: Mezei, Izsó és Kövesi, kik egyébként feladatuknak igyekeztek megfelelni.

Csütörtökön, Február 9-én József főherceg ő fensége tiszteletére, kiról a fama azt hirdeté, hogy a ma tartott honvédtiszti bála városunkba ránduland, — díszelőadás rendeztetett. Ő fensége közsajnálkozásra nem jöhetett el, de a tiszteletére rendezett előadás, mely a színlap osztályozása szerént két részből állt — megtartatott. Az első rész egy ez alkalomra „A budai palotáról“ című egy alkalmi költemény elszavalásából; a második pedig József főherceg életnagyságú koszorús arcképe körül álló színtársulat által, — a „Szózat“ elénekléséből állott. Ezt követte Offenbach „Férj az ajtó előtt“ című egy felvonásos operettje, melyhez a zenét a honvédbála Szegedről felrándult zenetársulat exequálta. A dalmű előadása minden tekintetben sikerült. Hetényi A. asszony, — ki ma harmadszor lépett fel, Róza szerepét, — F. Gyallai Ida pedig Susannét énekelte. Mintha versenyre keltek volna egymással; úgy igyekezett mindenik kinyerni a közönség tetszését. Már öltözékük keresetlen eleganciája megjelenésükkor tapsokra ragadta a közönséget, ügyes játékuk és szép énekeik pedig csak fokozták a tetszés nyilvánításokat mindkettőjük irányában, mig nem a tapsvihár, mely F. Gyallai Ida által, a „Sevil-lai borbély“ból énekelte nagy ária eléneklése után kitört, az est dícsőségét neki szerezte meg. Zoltán Duqroquet szerepében szépen énekelte. A közönség pedig, a mai estét egyik legjobban töltött estéi közé fogja sorozni, — és bizonyára az is volt.

A kecskeméti tanítói egyesület febr. 6-án tartott választmányi ülésében elhatározta, mikép a Nagy Mélt. Vallás és közoktatásügyi ministeriumnak a felnöttek írás és olvasás tanítását ország-szerte életbe léptetendő rendelete alapján Kecske-mét város egész területén eszközölni fogja az írás, olvasás tanítását, — melynek előadására a következő egyetli tagok, az alább jegyzett helyiségek és időben önkénynt díj nélkül vállalkoztak.

A kik tehát magokat az írás és olvasás, vagy csak az írásban gyakorolni akarják, jelentkezzenek a nevezett néptanítóknál:

A róm. kath. népiskola helyiségében a férfiak részére előadásokat tartandnak: V. Kiss József, Predics János, Kiss Mihály, — a leányok részére Zana Ferencz, Tóth István. — Az erzsébet templomi iskolában: Gömöry Mihály. A mária-városi iskolában Gábor István. A mezőkapui iskolában Kecske Pál.

rasban találtatnak, legnevezetesebb az ismert Makenzie ezredes feliratok gyűjteménye, mely Keletindia történelme és emlékei ismeretére igen fontosak lettek, és nemcsak a keleti tudományok kedvelőinek, hanem még a kormány figyelmét is felébresztették. Diszes emlék ez, mit a brit telepesek emeltek conservatív értelműeknek a pogány népek közt, ha összehasonlítjuk a spanyol csapatok egyszeri vad rombolási dühével. A román hódítók azon hiszomban, hogy ezzel a kereszténység istenének szolgálatot tesznek, rombolják és pusztítják a bálványimádó indián törzsek képeit és emlékeit, nem gondolván meg, hogy vakbuzgó barbarismussal megsemmisítik azon fontos emlékeket, melyek nyomán a tudomány e népfajok történelmét az ősidőkig visszanyomozhatná.

Amagyszerű régi, sok melléképülettel és kertekkel körülvett palotában, hol egykoron a karnatik (így nevezetik e roppant terjedelmű tengermellék) híres nábobjai és királyai laktak, most az angol kormányhatóságok bureani vannak elhelyezve. E királyok legutóbbika néhány évvel ezelőtt halt meg, és volt ministere az angol kormánytól élethossziglan havonkénti 1300 frtnyi fizetést húz. Az exminister elé nem nehéz jutni, sőt hizelegvé érzi magát, ha idegenektől látogatatik. Midőn beléptünk hozzá, a tisztos öreg felemelkedett egy gazdag tarka szőnyegről, melyen alászedett lábakkal ült, barátságosan kezét nyújtotta, sőt még azzal is megtisztelt bennün-

Az órák mindig Kedd, Szerda és Pénteki napokon 5—7-ig tartandók.

A ref. főiskola helyiségében: Molnár Imre, Kedd és Péntek, 4—5 óráig. Az ürgéiskolában: Ermel János szinte az előbbi napokon és órákban.

Az izraelita iskola helyiségében: Hirsch Mór előadja a számtant. Schosberger Ignác az írást. Reiniger Jakab az olvasást hetenként 2—2 órán, beírások folyó hó 12—19 tartanak, az előadás kezdetét veszi f. hó 20-án.

Az egyesület egyhangúlag kijelentette: mikép nagy hazánk fia, a felejtethetlen oktatásügyi ministerünk B. Eötvös József gyászisteniztetelén testületileg fog részt venni.

Helybeli újdonságok.

— **József főherceg ő fensége** mint honvédség főparancsnoka f. h. 9-én tartott honvédtiszti bála meghívattatását elfogadta, mely alkalommal a honvédtiszti téli iskola vizsgáját és a honvédség fölötti szemlét is megtartandó vala; de 8-án érkezett távirat szerint, családi gyász miatt ő fenségének óhajtvá várt megjelenése elmaradt; mindazáltal a színházban tiszteletére rendezett díszelőadás 9-én este megtartatott.

— **Gróf Andrássy Gyula** miniszterelnök és honvédelmi m. kir. miniszter ő nmltgának a honvédtiszti bála megjelenése, b. Eötvös József miniszter társának időközben történt halála miatt szintén elmaradt.

— **Kecske-mét** város törvényszékének tevékenységi kimutatása 1870-ik évről: I. Polgári ügyek: Előbbi évről fenmaradt 397. Folyó beadvány 5889. összesen 6286. Elintéztetett 6088. Hátralékban maradt 198. Ülések száma 221. — II. Gyámi ügyek: Előbbi évről fenmaradt 795. Folyó beadvány 3244. összesen 4039. Elintéztetett 3897. Hátralékban maradt 142. Ülések száma 64. III. Telekkönyvi ügyek: Előbbi évről fenmaradt 57. Folyó beadvány 2921. összesen 2978. Elintéztetett 2966. Hátralékban maradt 12. Ülések száma 70. — IV. Fenyítő ügyek: Előbbi évről 86. Folyó 771. összesen 857. Elintéztetett 823. Hátralékban maradt 34. Ülések száma 63. — V. Az egyes bíróságoknál: Előbbi évről 21. Folyó 4407. összesen 4428. Elintéztetett mind. — Az egész tevékenység: Előbbi évről fenmaradt 1356. Folyó beadványok: 17,232. összesen 18,588. Elintéztetett 18,202. Hátralékban maradt 386. A törvényszék tartott összesen 418 ülést; az egyes bíróság pedig ünnepek és vasarnapok kivételével naponként.

— **Firtling Antal** úr és neje házasságuk 50-ik év fordulóját f. é. január 26-án a róm. kath. anyatemplomban fényes istentisztelettel ünnepezték meg. A munkás és szorgalmas párnak őszintén kívánjuk, hogy e napnak még sokáig örvendhessenek.

— **A kecskeméti** gazdasági gőzmalom-társulat választmányának f. é. január 28-án tartott ülésében az igazgató panaszt tett a kecskeméti vasúti pályafőnöknek a társulat irányában követett azon méltatlan és bosszantó eljárása ellen, melyet tanúsít egy oly vállalat irányában, mely minden nyereszkesedés kizárásával egyedül a lakosok javára létesített, s melyből épen a vasúti társaság húzza a legnagyobb hasznot, midőn saját szükségletére csak köszönet évenként 40,000 mázsát szállítat, minélfogva inkább némi kedvezést várhatna; pályafőnök úr pedig többszöri megkeresés után és

ket, hogy elkísért a palotán keresztül. Megnéztük a nagy tanástermet, melyhez gazdag lépcsőzet vezet, és melyben több, Londonban festett Nabob életnagyságú képei díszlenek. A nyeregyszám és kocsi-tárban, hova elvezettünk, a bennünket követő szolgák végtelen serege gyors kézzel feltakarta és matogatta avult pompájukban az arany királyi székeket, melyek egykoron hívatva voltak elefántok hátán hatalmas Nabobokat hordozni. Midőn e porral és pókhálóval telt indiai zsibkamrából kiléptünk, előtünk egy nyílt téren nagy porfelleget láttunk felkavarodni, mely mindig közelebb jött, s melyből végre egy elefántot láttunk kibontakozni. Óriási pompás példány volt, az utolsó Nabobnak kegyenc elefántja, mely a ministerként a kegyelem kenyerét ette. Hatalmas agyari félig elvoltak fűrészelve, minek okául gondviselője azt hozta, hogy az elefántnak fogait le kell vágni, mint az embernek körmeit. A nyugalmazott elefánt igen jól látszik magát érezni, jól betanított jámbor állat volt, maga vitte az ormányán lánczát és parancsóra lefeküdt. A roppant terjedelmű palotában láttuk a nagyságáról híres bankettermet is, mit több utazó a föld legnagyobb terméké tart; mi ez állítást tévesnek tartjuk, alig hisszük, hogy ezer embernél több férjen bele.

(Folytatása következik.)

saját igérete daczára is, a szállított koszenet nem külön rakatja le a szállító kocsiokból, hanem összevissza több rakásban, vegyesen a másik gőzmalom részére szállított közzénnel, miből már több kellemtelenség származott. A gazd. gőzmalom választmánya három tagból álló bizottságot nevezett ki, mely ezen panaszt a társulat nevében a panasz-könyvbe jegyezze be. Szeretjük hinni, hogy az illetén akadékoskodások valahára megszüntetnek.

† **A kecskeméti** róm. kath. egyháztanács f. h. 2-án tartott ülésében elhatározta, hogy főtemploma tetejét vaslemezzel födeti, minthogy az felényi költségbe kerül, mintha rézzel födétne.

— **A helybeli** „Népkör“ saját helyiségén f. h. 11-én Szombaton esti 6 órakor felolvasást rendez, melynek tárgya: „az éjszakai fény.“ Szerző és felolvasó dr. Singer Bernát. — A népszerű felolvasások barátait ez alkalomból értesítjük: hogy a „Népkör“-nél folyó évre bejelentett további felolvasások tárgyai következők: 1) A francia mértékrendszer; fölolvassa Parragh Gedeon tanár. 2) A kormányalakok, különösen a népuralmi alkotmányos kormányalak; fölolvassa Szalkay Gerő polgármesteri titkár. 3) A magyar művelődés történeti vázlata; fölolvassa Fehér Péter tanár. — Mindezen fölolvadások nyilvánosan, a résztvenni kívánó nagy közönség számára rendeztetnek.

— **A helybeli** városi dalárda jövő márczius hónapban a francziák segélyezésére „dalestélyt“ tartand, mire a közönség eleve figyelmessé tétetik. Ugyanez alkalommal a dalárda részéről egyszersmind azon értesítést vesszük: hogy bármely felekezet vagy társulat által jótékony célra rendezendő előadásokban, vagy műversenyekben, kívánatra szívesen közre fog működni.

— **Papválasztás.** A helybeli róm. kath. egyházközség képviselő testülete f. hó 16-án azaz jövő Csütörtökön fog plebánust választani. Nem vagyunk hajlandók minden mende-mondának hitelt adni s annyi előzmény után szeretjük feltételezni a kecskeméti róm. kath. nép élő nemzedékéről, hogy legalább hallomás után tud valamit az úgy nevezett „Jus patronatus“-ról, vagy „Egyházi védnökség“-ről, — mely akár királyi kiváltság utján adományoztatott, akár egyházmegyei átutalás által engedményezett egy városi községnek, azt a róm. kath. hitfelekezetenél a nép nem közvetlenül maga, hanem közvetve képviselői által gyakorolja. Kecskeméten az 1782-ik évi egyházmegyei engedménnyel átutalva van e jog az egyházi tanácsra; az 1826. és 1854. egyházmegyei szabályrendeleteknél fogva pedig az egyházi tanács alkatelemei meg vannak határozva, mely mostani viszonyok közt csakis kizárólag van hivatva az egyházközség ügyei kezelésére s a plebánus-választásra. Figyelmeztetjük annál fogva, sőt kérjük az illetőket, hogy ha csak a választás sikerét kockáztatni nem kívánják, hagyjanak fel a nép közt hallomás szerint nagyban üzött izgatással s bízzák a választást az egyházi tanácsra, mely meggyőződésünk szerint mind nagy létszámánál, mind tagjainak ismert becsületességénél s eszélyességénél fogva, a nép óhaját és egyházközség tekintélyét kellő figyelemben fogja tartani.

— **A kecskeméti** „Népkör“ által saját helyiségében f. é. Febr. 29-én tartandó zártkörű táncvigalomra meghívást kaptunk. Belépti díj személyenként 50 kr.

— **A kecskeméti** első zenebanda javára f. h. 21-kén a színházteremben tartandó fényes

bál sikeréről — mint értesültünk — aképen van gondoskodva: hogy a rendezést három tevékeny ifjú: Dadányi Sándor, Soós József és Szabó Vilmos urak vállalták el.

— **A honvédtiszti bál** Csütörtökön f. hó 9-én fényesen és népesen megtartatott. A fosztelen vig mulatság másnap kivilágos-kiviradtig tartott. Krónikásunk elkészvén: részletes tudósítással csak jövő számban szolgálhatunk.

Szerkesztői közlöny.

5) Lapunk teljes példányát némely barátaink kezdet óta bírní óhajtván, kívánatukhoz képest ezennel értesítjük a tisztelt közönséget: hogy az 1868-ik év utolsó negyedéről megjelent lapunknak tizenhárom teljes hiánytalan számait, két vagy három példányban, kétszeres beszerzési áron, vagyis három forintjával beváltjuk; mihez képest szíveskedjenek azokat az illetők a szerkesztőséghez beküldeni.

6) Lapunk 1869-ik évi folyamából a 13-ik szám néhány példányban szinte kétszeres beszerzési áron, vagy egyenkint húsz krajczárjával beváltatik.

Tudósítás a kecskeméti piacról.

(Alsó-ausztriai mérő szerint.)

1871. évi Febr. 7.

Búza 87 fontos 4 frt. 90 kr., 83 fontos 4 frt. 65 kr., rozs 80 fontos 3 ft. 4 kr., 78 fontos 3 ft., árpa 74 fontos 2 ft. 48 kr., zab 2 ft., kukorica 2 frt. 36 kr., köles 2 fr. 55 kr., burgonya 1 frt., szalonna mázsája 27—28 frt. Sertés zsir mázsája 39 frt. Hizott lúd párja 6 ft., Széna mázsája 1 frt. 70 kr. Szalma mázsája 65 kr. Keményfa öle 15—18 ft. Puhafa öle 11—13 ft.

Felelős szerkesztő: **Hornyik János.**
Szerkesztőtárs: **Madarassy László.**

H I R D E T É S E K.

I g é r v é n y e k

☛ a „Magyar-államkölsön sorsjegyek“-re,

melyeknek húzása február hó 15-én,

2 frt. 50 krért, továbbá az

☛ „1864-es állam sorsjegyek“-re, ☛

melyeknek húzása márczius hó 1-én leend,

3 frtért, alolirotnál kaphatók. Mindegyiknek főnyereménye 200,000 forint.

GALLIA FÜLÖP.

Eladó birtok.

Izsák m. város határában fekvő mintegy 200 holdnyi birtok, belső fundus, ház és gazdasági épületek, szálló és regálékkal együtt szabad kézből osztály végett eladó. Bővebben Csernyus Dezső okl. gyógyszerész által Czegléden értekezhetni.

Az egykori „Zolner“-féle, a Gáttérben levő 30 hold 966 □ ölre terjedő, továbbá az Ágasegyházán levő 50 hold nagyságú földbirtok, valamint 3 holdnyi erdő a Szarkás felső részében, végre a vasút melletti 9 hold 525 □ ölből álló szálló, melyben 630 út jó és termő szállótöke van s szilva, körte, alma, különösen pedig sok barackfával van ellátva és még azonkívül 5 hold szántóföldet is tartalmaz, szabad kézből eladó.

Azon t. urak, kik egyik vagy másik birtokot megvenni szándékoznak, bővebb tudomás végett a nagy-körösi-útcza szegletén levő 154-ik számú házban lakó Mazanetz W. úrhoz forduljanak.

Ugyanazon házban, földszint négy szoba, egy előszoba, konyha, étkamra, kis pincze, fához való szin és kamrából álló lakás van bérbe kiadó.

Alolirotnál a következő „Eredeti sorsjegyek“ a legelőnyös módon és legolcsóbb áron megszerzhetők:

- 1) Magyar állam-kölsön sorsjegyek, melyeknek főnyereménye 200,000 frt., 5 és 10 frtos havi részletekben.
- 2) Hitelsorsjegyek, főnyereményük 200,000—250,000 frt., 10 frtos havi részletekben.
- 3) 1864-es állam sorsjegyek, főnyereményük 200,000 frt., 8 frtos havi részletekben.
- 4) 1839-iki Rothschild sorsjegyek, melyeknek főnyereménye 300,000 frt., és melyeknél már csak 5 húzás van hátra, 5—30 frtos részletekben.

Ezen utolsó sorsjegyek megszerzése legajánlatóbb, mintán 5 év múlva ki kell huzatniok és biztos nyereseményt hoznak.

GALLIA FÜLÖP.

1871

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Kecskemét város telekkönyvi törvényszéke részéről közhírré tétetik, miszerint Német Ágoston, mint Gera József engedményese felperes részére 600 frt. tőke követelése és járulécai kielégítése végett végrehajtást szenvedett alperes Tóth Istvánnak bírólággal lefoglalt, a kecskeméti 5305 számú telekkönyvben 74/a részletszám alatt foglalt s neve alatt beirt 2478 forintra becsült 25 1/2 holdnyi tanya-földjére a nyilvános árverés elrendeltetett és árverési határidőül 1871. évi márcz. 2. és szükség esetében 1871. évi Aprilis 4. napjának mindig délelőtti 9 órája a városi telekkönyvi hivatalban akként tüzetett ki, hogy első alkalomkor az árverés alá bocsájtott ingatlanság becsáron alul el nem adható.

Venni szándékozó tartozik a becsértéknek 10%-át kézpénzben vagy értékpapirban bánatpénzül az árverési kiküldött kezeihez letenni, különben az árverésben részt nem vehet.

Az árverési feltételek, melyek az árverés előtt felolvastatnak, az árverést megelőzőleg mindenki által a telekkönyvi hivatalban megtekinthetők.

Felszólítatnak azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi törvényszék helyén vagy ennek közeliben lagnak az iránt, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett, a törvényszék székhelyén megbízottat rendeljenek, és azok nevét s lakását az eladásig jelentsék be, mert ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

A perrendtartás 433. és 466. §§-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb kijelölt javak iránt tulajdonjogi vagy más igényt, vagy felsőbbeségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy kereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, ezen telekkönyvi törvényszékhez adják be, különben azok az árverés foganatosítását nem gátohatván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Kecskeméten, 1871. évi Jan. 27-kén tartott városi törvényszék telekkönyvi üléséből.